

Jaarverslag 2022

9 maart 2022

Een avond over pacifistische literatuur:

Bertha von Suttner, Andreas Latzko, Józef Wittlin

Deutsche Evangelische Kirche, Den Haag

Jeroen Vervliet, bibliothecaris van het Vredespaleis leidt de avond in. Hij beheert de bijzondere verzameling over de Vredesbeweging. Het talrijke zeer geïnteresseerde publiek was onder de indruk van de lezing van Daria Bouwman, cultuurattachee van de Oostenrijkse Ambassade. Zij belichtte de betekenis van Bertha von Suttner als radicale pacifiste, die als eerste vrouw de Nobelprijs voor de Vrede ontving.

Georg B. Deutsch, specialist in Oostenrijkse exilliteratuur, sprak over Andreas Latzko, een vergeten klassieker uit de anti-oorlogsliteratuur.

Madeleine Rietra, vicevoorzitter van het “Internationale Joseph Roth Gesellschaft”, Wenen, vertelde over Józef Wittlin en zijn boek “Het zout der aarde - een antioorlogsroman ver van het front”.

Ondanks Corona waren veel luisteraars aanwezig en bovendien kon het programma ook via een live-stream gevolgd worden.

Een uiterst geslaagde avond.

21 maart 2022

Re-inventing Reparations

Kasteel Oud Wassenaar

In maart 1952 kwamen vertegenwoordigers van de BRD, van de Jewish Claim Conference en Israël in Kasteel Oud Wassenaar bij elkaar en onderhandelden vijf maanden lang in het geheim over een reparatie (Wiedergutmachung) overeenkomst. 70 jaar later discussieerden vooraanstaande historici over de moeilijke en belangrijke onderhandelingen van toen.

Sprekers waren Prof. Beatrice de Graaf, Prof. Ido de Haan, Prof. Jacco Pekelder en Dr. Lorena de Vita. Meer dan 100 deelnemers waren aanwezig.

11 april 2022

Boekpresentatie **Ward Bruning**

Duitse dichters en denkers in naoorlogs Nederland

De geschiedenis van het Genootschap Nederland Duitsland

Hanco Jürgens in gesprek met de auteur en eregast **Connie Palmen**

Sociëteit de Witte, Den Haag

Sinds 1953 bevordert het Genootschap Nederland Duitsland de culturele betrekkingen tussen beide landen.

Ward Bruning heeft als student Duitslandstudies aan de UvA het archief van het genootschap geïnventariseerd en het resultaat in zijn masterscriptie samengevat.

Het GNLD heeft bij uitgeverij Cossee de scriptie in boekvorm laten uitgeven. Het boek geeft inzicht in de rol die het GNLD in de culturele uitwisseling gespeeld heeft.

Hanco Jürgens, wetenschappelijk medewerker bij het DIA Amsterdam, sprak met de auteur, die veel interessante details uit de lange geschiedenis van het GNLD kon vertellen.

Daarop volgde een gesprek met de eregast van deze middag, Connie Palmen, die uiterst levendig, informatief en amusant uit haar leven en werk tot groot plezier van het talrijk verschenen publiek berichtte. Het was een mooie gelegenheid om in een feestelijke omgeving na lange tijd weer bij elkaar te komen.

11 mei 2022

Politik im Krisenmodus

Tanit Koch

Duitse Internationale School, Den Haag

Tanit Koch, werkte o.a. als leider van de CDU verkiezingscampagne van Armin Laschet, voor de Bondsdagverkiezing 2021. Daarvoor was zij Chefredakteur van Bild. Die avond ging Tanit Koch in discussie met Hanco Jürgens over het klimaat van toenemende maatschappelijke polarisatie in Duitsland, veroorzaakt door Covid, overstromingen en Ruslands invasie in de Oekraïne, en wat dit betekent voor de politiek, media en de Duitse samenleving.

Het geïnteresseerde publiek nam zeer actief deel aan de discussie.

13 mei 2022

From „Weltpolitik“ to Global Germany?

Longterm Perspectives on Foreign Policy Role Conceptions for Europe's Centre

A German – Dutch Encounter

Paushuize Utrecht

De roep om Duitse leiding werd een duidelijk kenmerk van de Europese en internationale politiek. Tijdens de laatste decade met de afnemende leiding van USA, het opkomende China en de opkomst van autoritaire persoonlijkheden, werd het urgent, collectieve Europese en globale oplossingen te vinden voor financiële, milieu gerelateerde en andere globale uitdagingen. Berlijn kwam zo in het spotlight van de internationale politiek terecht.

Duits leiderschap?

De enige weg om deze kwestie te beantwoorden is door onderzoek te doen met long-term perspectieven en buitenlandse politieke concepties voor het centrum van Europa.

Dit werd tijdens de Duits-Nederlandse bijeenkomst, georganiseerd bij NHIZ Utrecht, tussen de Duitse historicus **Eckart Conze** (universiteit Marburg), de Duitse ambassadeur **Cyrill Nunn** en de Utrechtse historicus **Jacco Pekelder** (universiteit Münster) gediscussieerd.

Zij lieten zien welke rol van 1815 tot de 21ste eeuw, bedacht door Duitse en niet-Duitse politici en publicisten, een herenigd Duitsland idealiter kon spelen voor de buitenlandse politiek in Europa en de wereld.

Na een korte inleiding door Conze en Pekelder, leidde **Beatrice de Graaf** (universiteit Utrecht) de discussie.

Er waren ca. 100 luisteraars aanwezig die zeer actief aan de discussie deelnamen.

21/22 juni 2022

Eva Menasse – “Dunkelblum schweigt”

Ambassade van de Bondsrepubliek Duitsland, Den Haag

Jerker Spits gaat in gesprek met de auteur

Goethe Institut Amsterdam

Ewout van der Knaap gaat in gesprek met de auteur

Dit boek gaat om de omgang van de bewoners van Dunkelblum met het verleden:

Om de meerderheid die zwijgt, om de ouders die nog leven, jongeren die willen weten wat er in de Tweede Wereldoorlog is gebeurd. Het verhaal speelt kort na de val van de Muur. De omwenteling verandert de blik op de eigen geschiedenis van het lange tijd gesloten stadje.

Eva Menasse trekt altijd veel publiek.

5 september 2022

Martijn Akkerman

Het Duitse diadeem van Maxima en zijn geschiedenis

Haagse Kunstkring, Den Haag

Martijn Akkerman is de bekende juwelenhistoricus, keurmeester voor juwelen bij verschillende kunst- en Antiekbeurzen zoals de TEFAF. Hij onderzoekt de geschiedenis en ontwikkeling van Europese royale juwelen. Sinds 1996 treedt hij op als expert in de televisie uitzending “Kunst en Kitsch”.

In zijn voordracht behandelde hij kennisrijk en levendig de geschiedenis van talrijke adellijke juwelen en hun draagsters en liet veel afbeeldingen zien. De goed gevulde zaal luisterde aandachtig.

9/10 september 2022

Grete Weil „Der Weg zur Grenze“

Arnon Grunberg im Gespräch mit Ingvild Richardsen und Martin Hielscher

Goethe Institut Amsterdam

Huis Schuylenburch, Den Haag

Grete Weil vluchtte 1935 samen met haar man voor de Nazi's naar Amsterdam. In het exil schreef zij aan het einde van de Tweede Wereldoorlog haar autobiografisch roman "Der Weg zur Grenze" die bijna 80 jaar vermist was. Onlangs heeft de literatuurwetenschapper Ingvild Richardsen het manuscript teruggevonden dat in 2022 het als boek bij het H.C. Beck Verlag uitgegeven werd. Het gaat om de eigen geschiedenis van Grete Weil en haar man, fictionaliseerd en verheven in het exemplarische.

Een verhaal van vlucht en een unieke beschrijving van het ontwikkelde, burgerlijk en politiek vreemd milieu, die ook de veranderingen in het dagelijks leven van families en instituties sinds de "Machtergreifung" van de Nazi's 1933 thematiseert.

Het gesprek door de uitstekend voorbereide Arnon Grunberg met Ingvild Richardsen en Martin Hielscher (verantwoordelijk voor de programmering van de bellettrie bij het H.C. Beck Verlag) had veel diepgang. Het in grote getale verschenen publiek luisterde met interesse en stortte zich met verve in de aansluitende discussie.

22/23 november 2022

"Februar 33 – der Winter der Literatur"

Uwe Wittstock im Gespräch mit Christoph Buchwald

Ambassade van de Bondsrepubliek Duitsland, Den Haag

Goethe Institut Amsterdam

Na de "Machtergreifung" van Hitler in februari 1933 werden de belangrijkste rechten de burgers in Duitsland ontnomen. De acties van de SS en de SA richtten zich ook tegen kunstenaars en schrijvers. Uwe Wittstock vertelt indrukwekkend en met veel details hoe in enkele weken het literaire leven van de "Weimarer Republik" stierf en dat veel bekende schrijvers zoals Thomas

Mann, Bertold Brecht, Joseph Roth en anderen zich niet meer veilig konden voelen. In deze dagen vol angst en zelfmisleiding leidde dat tot vastberadenheid bij de een en passiviteit bij de ander. Er ontstond een mozaïek van bedreigende situaties, die ook voor de schrijvers tot een catastrofe leidden.

De auteur en Christoph Buchwald van de Uitgeverij Cossee voerden een diepzinnig gesprek dat bij het publiek tot boeiende discussies leidde.